

Pomiędzy wzrostem a katastrofą

Operacjonalizacje i projektowanie rozwiązań

9-11 czerwca 2021 <https://postwzrost.pl/konferencja-21/>

* Idee

Michał Krzykawski – Wzrost negantropijny, praca po automatyzacji i nowe ujęcie bogactwa. Podstawowe założenia teoretyczne ekonomii współtwórczej / Neganthropic Growth, Work After Automatisation and A New Approach of Wealth. Theoretical Assumptions of Contributory Economy

Celem wystąpienia jest przybliżenie prac kolektywu Internacja, założonego z inicjatywy francuskiego filozofa Bernarda Stieglera (<https://internation.world/>). Przewyciężenie systemowych kryzysów antropocenu wymaga nie tylko odrzucenia podstawowych aksjomatów ekonomii neoklasycznej jako „strukturalnego archaizmu naukowego” (Stiegler avec le Collectif Internation 2020). Wymaga ono również dogłębnej modyfikacji modeli naukowych, które zdominowały gospodarkę przemysłową od końca osiemnastego wieku. Modele te mają strukturę newtonowską, w zakresie, w jakim ignorują one wyzwania związane z wytwarzaniem entropii we wszystkich jej postaciach: fizycznej, biologicznej, informacyjnej i psychospołecznej (Krzykawski 2020). Z tej perspektywy antropocen może być określany jako entropocen – epoka skomasowanej produkcji entropii i antropii, a więc entropii specyficznie ludzkiej, w procesie gospodarczym jako przedłużeniem procesu biologicznego (Georgescu-Roegen 1971) i efektem „ewolucji egzosomatycznej” (Lotka 1945). Na płaszczyźnie teoretycznej, zalecany przez Internację projekt ekonomii współtwórczej ma na celu walkę z entropią. Na płaszczyźnie praktycznej, ekonomia współtwórcza jest projektem eksperymentalnym, który dąży do ekonomicznej rewaloryzacji stowarzyszonych ze sobą lokalności i włączenie kwestii związanych ze wzrostem entropii w rachunek ekonomiczny, z uwzględnieniem dominującego modelu księgowego. W swoim wystąpieniu skupię się na dwóch filarach filozoficznych ekonomii współtwórczej: przededefiniowanemu pojęciu pracy w odniesieniu do automatyzacji i nowym ujęciu zagadnienia bogactwa. W tym kontekście, komplementarnie do debaty o dewzroście/postwzroście i w odniesieniu do zaproponowanych przez Stieglera pojęć antropii, negantropii i antyantropii, zastanowię się, czy możliwy jest „wzrost negantropijny”.

Agnieszka Hensoldt – Sprawiedliwość i solidarność a dewzrost

Sprawiedliwość i solidarność a dewzrost / Justice, solidarity, and degrowth

Przedmiotem mojego wystąpienia będą dwie cnoty: sprawiedliwość i solidarność oraz to, jak dyskursy z nimi związane wpływają na wizje/projekty społeczeństwa dewzrostu. Kategoria sprawiedliwości rozumianej jako cnota danego porządku społecznego czy też instytucji społecznej swoimi korzeniami sięga „Państwa” Platona, jednak to w XX wieku zrobiła szczególną karierę zapoczątkowaną przez J. Rawlsa. Poszerzanie jej zakresu interpretacyjnego doprowadziło do powstania takich terminów jak: sprawiedliwość dystrybucyjna, sprawiedliwość środowiskowa/klimatyczna, a nawet do myślenia o sprawiedliwości w perspektywie globalnej czy ponadgatunkowej. Bez takiego szerokiego rozumienia sprawiedliwości nie byłaby możliwa krytyka społeczno-ekono-

miczna globalnego systemu gospodarczego oraz społeczeństw Globalnej Północy. W dyskursach dewzrostowych pojęcie (nie)sprawiedliwości posiada potencjał przede wszystkim krytyczny. Natomiast autorzy pozytywnych wizji społeczeństw i gospodarek dewzrostu znacznie chętniej niż pojęcia sprawiedliwości używają pojęcia solidarności. Oba te pojęcia te używane jako wyznaczniki oraz warunki dobrego (przy całej wieloznaczności tego terminu) życia społecznego pod wieloma względami pełnią podobne role. Pokażę jednak, że używane są (i mogą być) tylko w odmiennych dyskursach, gdyż odwołują się do odmiennych wizji relacji wspólnotowych. Jest to różnica znacząca, która uwidacznia zmianę (być może rewolucyjną), jaka dzieli oba sposoby myślenia i wartościowania. Na koniec odniosę się do diagnozy, jaką z perspektywy relacji solidarności postawił polskiemu społeczeństwu Piotr Sztompka, i postawię pytanie, w którym miejscu jesteśmy na (moralnej) drodze do społeczeństwa dewzrostu.

<https://postwzrost.pl/konferencja-21/>